

33°

AD QVODLIBETARIAM
QVAESTIO MEDICA
MATVTINIS DISPVATIONIBVS AGITANDA DIE
IOVIS XVII. IANVARII. IN SCHOLIS MEDICORVM PARIS.
M. BARTHOLOMEO PERDVLCI DOCTORE MEDICO. MODERATORE PRVDENTISSIMO.

An Natura motorum medicatrix?

NATURAE legem, siue illius vniuersae quae omnia continet, per uiam salutis regit prouidentia; siue cuiusque hominis (ut temperatissimi ita perfectissimi omnium animalium) propria & peculiaris, Medicina artium antiquissima, uelut ministra & amula, semper quidem intuetur, nunquam tamen prorsus assequitur. Nam virtus naturae omni arte validior est, & excellentior, ad ea faciendae quae animalibus conferunt. Si quidem non solum quem ab ortu salutem statum accepit seruat incolumem, sed etiam in nullo morbo minus sibi vindicare quam as potest. Quae in re duobus utitur instrumentis calore & spiritu: quae ut à parentibus una cum semine undique decido, sicut & morbi gentilitij, transfunduntur in prolem, ita in solis partibus ut morbi omnes, sedem sibi constituerunt.

EC autem licet *animus* utros, per semotiones quasdam uisusque perit, quibus morbum capitale hostem profigare possit. Ac leuiorem quidem sola ple-
Urunque sanat, grauiorem non sine artis subsidio: quae morbi causam contrario remedio summovens, naturae oppressae vel languidae non parum opitula-
tur. Quem in scopum triplici utitur machina, longè tamen dissimili. Nam diata ut est mitissima, ita securissima, & arcendis morbis *deuorantem*. Pharmacia ut
sanis & cachecticis molesta, sic necessaria est cacochymis, qui quò plus aluntur eò magis laeduntur. Chirurgia, quaedam peragit diuidendo, coniungendo, & rem
superfluum extrahendo, quae sola natura perperam aggredereatur.

MORBORVM ut dispar est conditio, ita successus dissimilis. Sunt enim quidam *animi* ut Cancer & Elephas. Quos ne curandos quidem suscipit vir bonus ac me-
dendi peritus. Hoc faciunt impostores & Empirici, quos amor lucris uocat inexplibilis. Sanabiles verò, siquidem ars non reprimat nec expugnet, natura soluit
crisi vellysi. Crisi bona, subita est mutatio morbi ad salutem. Ad quantaria requiruntur, coctio humoris morbifici, secretio, & expulsio: quae omnia sunt solius
naturae opera. Cum autem crisis fiat bifariam per excretionem & abscissum, illa morbis acutis & calidis tantum accidit: nec quouis tempore, sed solum in statu
& die critico. Atque huius tot sunt genera quot uacuationum, quae sunt per vomitum, deiectionem, urinam, sudorem, & haemorrhagiam. Quibus additur
anxiatio thoracis affectibus peculiaris: quamuis interdum per deiectionem aut urinas feliciter iudicentur.

BSCESSVS verò saepius accidit morbis chronicis, eosque soluit si robur adsit virium. Quamobrem si quae febris prorogetur, abscissum minatur: Et si
per febres Icterus septimo die aut serius superuenit, bonum: imo nec semper malum si ante 7. Sic morbus contumax in iuvene facilius abscellu termi-
natur: in senè commoritur. Per hyemem quoque saepius euenit, & tardius desinit. Cum autem bifariam contingat, *aliquid* semper optabilior. Cui ta-
men fidendum non est, nisi praecesserint signa coctionis, quae naturae victoriam, proindeque morbi solutionem ostendit.

MVTATIO in morbis repentina ut rarior est sic magis terrificae: quae si paulatim, longè tutior, & frequentior. Pauci critice, plures sensum naturae ope finiuntur,
temperatone, coctione, resolutione, uacuatione. Sic febris ephemerica non quiescit sedatis spiritibus: putrida cessat coctis humoribus: hectica mitescit temperatis
solidis partibus. Ad eundem modum morbi autumnales vere soluntur, hyemales aestate. Pueriles nonnulli in plures menses, vel annos prorogantur. Quinetiam
aut propter in senecta desinunt. In iuvene calor intro repercussus appulsiu fideae soluit tetanum: auctus ex febre conuulsionem vel apoplexiam. In longis febribus
urina crassa abscellu metu liberat. Inter tumores sola phlegmone suppurat, ceteri resoluuntur. Curandi vulneris, vlcis, aut fracturae communis scopus est vnio,
quae actio est naturae suum opus vnum & idem seruare cupientis.

Ergo Natura motorum medicatrix.

ASSEREBAT ANDREAS LE GROS LVTTETIANVS. ANNO DOMINI 1602.

DOMINI DOCTORES. DISPVATVRI.

*M. Hieronymus Taquet.
M. Simon Bazin.
M. Nicolaus Pietre.*

*M. Martinus Alogia Med. Reg.
M. Petrus Paulmier.
M. Petrus Ponsion Prof. Reg.*

*M. Sulpitius Rigault.
M. Bartholomeus Perdulcis Praeses.
M. Joannes Martin Med. Reg.*

